

Sosialarbeidere bidrar i det grønne skiftet

Klimaendringene er ikke lenger et fremtidsscenario. Ekstremvær og andre naturkatastrofer utgjør en betydelig trussel for en stadig større andel av verdens befolkning. Grønt sosialt arbeid handler om sosialarbeidernes forpliktelse til å arbeide for det grønne skiftet.

Grønt sosialt arbeid er en samlebetegnelse for helse- og sosialfaglig arbeid som utføres av sosialarbeidere og som retter seg mot naturvern og klima- og miljøutfordringer, eller som tar inn over seg sosiale konsekvenser ved klima- og miljøutfordringer i møte med mennesker eller samfunn som trenger sosialfaglig bistand.

Vi står midt oppe i konsekvensene av den menneskeskapte globale oppvarmingen, og været skifter mellom tørke, hetebølger, styrtregn og flom. Globalt blir den ene varmerekorden etter den andre slått. Matproduksjonen rammes, isen smelter, og havnivået stiger. Tyfoner og orkaner fører til massive ødeleggelse av hus og infrastruktur. Fattigdom, sult og økte flyktingestrømmer er blant resultatene av klimaendringene, og dette påvirker oss alle.

De globale klimaendringene fører til økte sosiale problemer og rammer hardest de som har det vanskeligst fra før. Sosialarbeidere må bidra til å løse de sosiale problemene i kjølvannet av klima-, miljø- og naturødeleggelsen, men har også et ansvar for å forebygge. Derfor må vi som sosialarbeidere forplikte oss til å bidra i kampen om en grønnere politikk, både i vårt daglige virke på den enkelte arbeidsplass og som en aktiv politisk aktør i LO og i samfunnsdebatten for øvrig.

Ifølge yrkesetikken er vi som barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere forpliktet til å jobbe for solidaritet, sosial rettferdighet og menneskerettigheter. Vi blir utfordret på å bruke det vi har lært gjennom utdanning og arbeidserfaring til å motvirke de samfunnsstrukturelle, sosiale og helsemessige årsakene og konsekvensene av klima-, miljø og naturkrisen, og ta de sosialfaglige verktøyene våre i bruk på nye og innovative måter. Det er det grønne sosialt arbeid handler om.

Dette kan manifestere seg på ulike nivåer, fra individuell hjelp til familier og grupper, til arbeid på systemnivå, lokalsamfunnsarbeid og politisk påvirkning. Det handler om å arbeide faglig og politisk for å sikre at alle har mulighet til å velge klima- og miljøvennlige løsninger, samt å benytte kunnskap og ressurser fra naturen og nærmiljøet i sosialfaglige tiltak. Det kan handle om å lære av urfolk og bruke deres kunnskap om naturen til å begrense menneskenes klimaavtrykk på planeten. Vi må arbeide for at grønne støtteordninger ikke bare skal komme de med økonomiske ressurser til gode.

Naturen og dens ressurser blir en kilde som mennesket forvalter til sitt eget beste. Mennesket er ikke viktigere enn naturen, men tvert imot helt avhengig av den. Vi må innse at menneskets livskvalitet, utviklingsmuligheter og levekår avhenger av bærekraft og en natur i økologisk balanse. Dette krever at vi i større grad prioriterer naturens interesser over menneskelige behov, når disse kommer i konflikt med hverandre. FO skal være konkrete og tydelige i LO og i

samfunnsdebatten med å fremme miljø- og klimapolitikk på grunnlag av FNs bærekraftsmål og klimautvalgets NOU. Arbeidet med å sikre rettigheter og muligheter for mennesker i sårbare livssituasjoner blir dermed vevd sammen med arbeidet for å sikre livsgrunnlaget og rettighetene til andre levende vesener i havet og på landjorda. Dette handler om å tenke bærekraft i flere dimensjoner, i tid og rom: hva er det som er best for de som lever nå og hva er det som er best for våre etterkommere.

Sosialarbeidere står i spenningsfeltet mellom individ og samfunn, teori og praksis, og hjelp og kontroll. Ved å knytte sosialt arbeid til bærekraft tilføres et nytt spenningsfelt: kortsiktig hjelp versus bærekraftig utvikling. Sosialarbeidere jobber ofte innenfor offentlig velferdsforvaltning, der løsningene gjerne er individuelle og resultater må rapporteres raskt. Dette kan føre til kortsiktige løsninger som på lengre sikt skader natur, klima og miljø, og dermed truer fremtiden til kommende generasjoner.

Det finnes flere metoder i sosialt arbeid som vil være hensiktsmessige for å utvikle grønt sosialt arbeid. Sosialt gruppearbeid, sosialt arbeid i organisasjoner og samfunnsarbeid har alle elementer i seg som utfordrer den kortsiktige hjelpen. Disse løsningene er imidlertid utfordrende å anvende i en velferdsstat som er preget av prinsipper om tjenesteproduksjon og styring og kontroll.

For å snu klima-, miljø- og naturkrisen er det nødvendig med store endringer. Vårt bidrag som fagforening og profesjonsforbund må være å våge å utforske dette nye spenningsfeltet, diskutere det, forske på det og skrive om det. Vi må bringe diskusjonene om problematiske kortsiktige løsninger inn på arbeidsplassene og i de faglige fellesskapene. På denne måten kan vi konstruktivt bevege oss i spenningsfeltet mellom kortsiktig hjelp og bærekraftig utvikling, og finne gode løsninger for oss alle og for fremtiden. Sosialarbeidere må bidra i det grønne skiftet.